

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Poznań, dnia 8 lipca 2026 r.

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

e-mail: kancelaria@mfi.pr.gov.pl

Do wiadomości:

Ministerstwo Rozwoju i Technologii

e-mail: kancelaria.mr@mrit.gov.pl

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego

e-mail: kwrist@mswia.gov.pl

Dotyczy: ryzyka niewykonania kamienia milowego KPO w zakresie planów ogólnych gmin w związku z praktyką uzgodnieniową Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska

Szanowni Państwo,

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej (ZGWRP) **zwraca uwagę na materializujące się ryzyko niewykonania przez Polskę kamienia milowego Krajowego Planu Odbudowy dotyczącego uchwalenia planów ogólnych gmin.** Ryzyko to nie wynika z braku działań jednostek samorządu terytorialnego ani z konstrukcji samej reformy planowania przestrzennego, lecz z praktyki uzgodnieniowej Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska, która prowadzi do faktycznego zablokowania procesu wdrażania reformy.

Założeniem ustawodawcy było przeprowadzenie reformy w sposób sekwencyjny. Plan ogólny miał wyznaczyć kierunki polityki przestrzennej gminy, natomiast obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego miały zachować moc do czasu ich sukcesywnej zmiany. Takie rozwiązanie miało zapewnić płynne przejście do nowego systemu, uprościć procedury oraz umożliwić terminową realizację zobowiązań wynikających z KPO.

Obecna praktyka części organów uzgadniających odwraca jednak tę logikę. Formułowane warunki uzgodnienia wymuszają wprowadzenie do planów ogólnych rozwiązań powodujących natychmiastową niespójność z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W konsekwencji gminy zmuszone są równolegle wszczynać liczne procedury zmiany obowiązujących planów miejscowych, choć ustawodawca nie przewidział ani takiego modelu wdrażania reformy, ani czasu i środków finansowych na jego realizację.

Żądania Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska prowadzą do lawinowego wzrostu liczby postępowań planistycznych, wydłużenie procedur, zwiększenie kosztów, ryzyko roszczeń planistycznych oraz realne zagrożenie niedotrzymania terminów wynikających z KPO. W praktyce organ administracji rządowej uczestniczący w realizacji tej samej reformy wykorzystuje swoje kompetencje w sposób prowadzący do obiektywnego uniemożliwienia wykonania ustawowego obowiązku przez gminy.

Zdaniem Związku taka praktyka pozostaje w sprzeczności z zasadami wynikającymi z art. 2 i art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 8 §1 Kodeksu postępowania administracyjnego. Jeżeli przepisy dopuszczają więcej niż jedną interpretację, pierwszeństwo powinna mieć wykładnia umożliwiająca jednoczesną realizację celów ochrony środowiska oraz wykonanie obowiązków ustawowych gmin, a nie prowadząca do ich obiektywnej niewykonalności.

Należy podkreślić, że **organy uzgadniające, podobnie jak gminy, uczestniczą w realizacji tego samego przedsięwzięcia reformy planowania przestrzennego finansowanej w ramach KPO.** W związku z tym wykonywanie kompetencji uzgodnieniowych nie powinno prowadzić do zniweczenia celu reformy ani uniemożliwiać osiągnięcia kamienia milowego, którego realizacja stanowi zobowiązanie państwa.

W związku z powyższym Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej wnosi o:

1. wydanie jednolitych wytycznych dla organów uzgadniających, zgodnie z którymi warunki uzgodnienia planów ogólnych nie powinny powodować konieczności równoczesnej zmiany znacznej liczby obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
2. ujednoczenie praktyki Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska z celami reformy planowania przestrzennego oraz harmonogramem realizacji kamienia milowego KPO;
3. przyjęcie zasady sekwencyjnego wdrażania reformy, zgodnie z intencją ustawodawcy, w której plan ogólny stanowi podstawę do późniejszych, sukcesywnych zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
4. dokonanie oceny skutków finansowych obecnej praktyki uzgodnieniowej oraz przygotowanie mechanizmów rekompensujących jednostkom samorządu terytorialnego dodatkowe koszty, jeżeli praktyka ta miałaby być utrzymana.

W ocenie ZGWRP utrzymywanie obecnej praktyki uzgodnieniowej stwarza realne ryzyko niewykonania kamienia milowego KPO z przyczyn pozostających poza wpływem gmin. W przypadku dochowania przez jednostki samorządu terytorialnego należytej staranności odpowiedzialność za ewentualne nieosiągnięcie celu reformy nie może zostać przypisana samorządom, jeżeli przeszkoda wynika ze sposobu wykonywania kompetencji przez organy administracji rządowej uczestniczące w realizacji tego samego procesu legislacyjnego i wdrożeniowego.

Z poważaniem

Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej

Stanisław Jastrzębski